

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Факультет/інститут ФІЗИКО ТЕХНІЧНИЙ

Кафедра ФІЗИКИ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

| | |
|---|---|
| Назва дисципліни | Безпека життєдіяльності та цивільний захист |
| Освітня програма | Освітні програми фізико-технічного факультету |
| Спеціалізація (за наявності) | Всі спеціальності факультету |
| Спеціальність | |
| Галузь знань | 01 Освіта/Педагогіка |
| Освітній рівень | бакалавр |
| Статус дисципліни | обов'язкова |
| Курс / семестр | III/V |
| Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати) | Лекції – 14 год. Практичні заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год. |
| Мова викладання | українська |
| Посилання на сайт дистанційного навчання | https://d-learn.pro/developer/course/view/1592 |

2. Опис дисципліни

| | |
|-------------------------------|--|
| Мета та цілі курсу | Навчальна дисципліна “Безпека життєдіяльності та цивільний захист” передбачає знайомство студентів із теоретичними основами безпеки життєдіяльності та формування необхідних умінь і навичок для майбутньої професійної діяльності для вирішення завдань захисту людей і середовища їх проживання. |
| Компетентності | <p>ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)</p> <p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)</p> <p>ЗК 7. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, здатність до вираження національної культурної ідентичності в освітньому просторі (культурна компетентність)</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати знання з педагогіки та психології для формування безпечного здоров'язберезувального освітнього середовища при вивченні математики та інформатики у базовій школі</p> <p>ФК 7. Здатність організувати і проводити самостійну і дослідницьку роботу здобувачів освіти при вивченні математики та інформатики</p> |
| Програмні результати навчання | ПРН 3. Знати основи психології, педагогіки, а також суспільних, технічних і прикладних наук на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою. |

| | |
|--|---|
| | <p>ПРН 4. Знати загальні питання методики навчання математики та інформатики, методики організації гурткової та позакласної роботи з учнями.</p> <p>ПРН 10. Усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії для формування освічених, свідомих та активних громадян на благо України.</p> <p>ПРН 15. Вміти планувати та здійснювати освітній процес в закладах середньої освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей здобувачів освіти, осіб з особливими освітніми потребами та реалізувати його з дотриманням чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах та організаціях галузі освіти.</p> <p>ПРН 16. Вміти організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберігаючі технології під час освітнього процесу.</p> <p>ПРН 19. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.</p> |
|--|---|

3. Структура курсу

| № | Тема | Результати навчання | Завдання |
|----|--|---|--|
| 1. | <p>Тема 1. Визначення безпеки життєдіяльності як науки. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.</p> <p>Практичне заняття № 1. Побутовий травматизм – статистика та основні причини. Ризики виникнення небезпечних ситуацій в закладі освіти. Прогнозування умов виникнення небезпечних ситуацій. Критерії переходу небезпечної події в надзвичайну ситуацію. Класифікація НС.</p> | <p>Знати:</p> <p>мету, завдання та об'єкт вивчення безпеки життєдіяльності;</p> <p>головні визначення курсу;</p> <p>методологічні основи безпеки життєдіяльності;</p> <p>наукові засади безпеки життєдіяльності;</p> <p>номенклатуру, класифікацію та ідентифікацію небезпек;</p> <p>причини та наслідки небезпек;</p> <p>концепцію допустимого ризику.</p> | <p>Ознайомитись з лекцією, додатковими матеріалами та підготуватись до тестування.</p> |
| 2 | <p>Тема 2. Людина, як елемент системи «Людина - життєве середовище».</p> | <p>Знати про систему «людина — життєве середовище» та її компоненти.</p> <p>Розуміти роль людини в системі «людина-життєве середовище»;</p> <p>Вміти забезпечувати :</p> <p>фізіологічну надійність людини;</p> <p>психологічну надійність людини.</p> <p>Знати психологічні причини створення небезпечних ситуацій.</p> | <p>Підготуватись до практичного заняття.</p> |

| | | | |
|---|---|--|---|
| 3 | <p>Тема 3. Небезпеки, що ведуть до надзвичайних ситуацій. Природні небезпеки.</p> <p>Практичне заняття №2. Природні загрози. Загальні закономірності виникнення природних небезпек. Характеристика небезпечних природних процесів та явищ. Природні пожежі. Біологічні небезпеки. Заходи та засоби, спрямовані на запобігання негативній дії природних джерел небезпеки.</p> | <p>Знати про : природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Розуміти причини та характер виникнення природних небезпек, їхній вплив на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Знати основні заходи, спрямовані на запобігання природним небезпекам та мінімізацію їх негативних наслідків.</p> | <p>Пройти тестування за матеріалами лекції, підготуватись до практичного заняття.</p> |
| 4 | <p>Тема 4. Небезпеки, що ведуть до надзвичайних ситуацій. Техногенні, соціально-політичні небезпеки.</p> <p>Практичне заняття №3. Пожежна безпека в закладі освіти. Пожежі. Види пожеж за масштабами. Горіння, необхідні складові процесу горіння. Класифікація речовин за ступенем загоряння. Способи гасіння пожеж. Первинні засоби пожежогасіння. Типи вогнегасників. План евакуації персоналу. Дії людей під час пожежі.</p> <p>Практичне заняття №4. Радіаційна безпека. Хімічна безпека. Ядерні вибухи. Радіаційні враження людей і тварин. Аварії –з викидом радіоактивних речовин.</p> <p>Практичне заняття №5. Соціально-політичні небезпеки. Загальні закономірності</p> | <p>Знати про техногенні небезпеки та їхні наслідки; дії в разі аварій на потенційно небезпечних об'єктах; алгоритм дій при пожежній небезпеці, радіаційній небезпеці. Розуміти наслідки соціально-політичних небезпек.</p> | <p>Підготуватись до практичних занять на тему за вибором студента.</p> |

| | | | |
|---|---|--|--|
| | <p>виникнення соціальних та політичних небезпек. Соціально-політичні конфлікти. Маніпулювання людською свідомістю. Тероризм. Загроза терористичного акту. Захоплення заручників. Міжнародне співробітництво у боротьбі з тероризмом. Правила поведінки в натовпі. Конфлікти. Види конфліктів. Заходи запобігання конфліктним ситуаціям. Запобігання конфлікти ситуацій в школах і ВНЗ. Протидія та попередження булінгу (цькуванню) в закладах освіти. Безпека економічної діяльності. Інфекційні захворювання людей та свійських тварин. Попередження виникнення епідемій інфекційних захворювань.</p> | | |
| 5 | <p>Тема 5. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій.</p> <p>Практичне заняття №6. Побудова структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. Визначення величини ризику.</p> | <p>Знати про причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Вміти запобігати виникненню надзвичайних ситуацій, організувати життєзабезпечення населення в надзвичайній ситуації, брати участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.</p> | <p>Пройти тестування.</p> |
| 6 | <p>Тема 6. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної державної системи цивільного захисту.</p> <p>Практичне заняття №7. Правове забезпечення та організаційна структура захисту населення у НС. Структурно-функціональна схема</p> | <p>Знати евакуаційні заходи; загальні відомості про евакуацію; евакуаційні органи, їх функції та завдання. Вміти планувати евакуацію, знати порядок проведення евакуації.</p> | <p>Підготуватись до практичного заняття.</p> |

| | | | |
|---|--|--|---|
| | <p>державного управління безпекою та захистом у НС в Україні. Органи управління, сили та ресурси з попередження та реагування на НС на державному рівні.</p> <p>Навчання персоналу установ і організацій діям та способам захисту у разі виникнення НС та аварій.</p> <p>Система інструктажів.</p> <p>Програми підготовки населення у НС.</p> <p>Управління силами та засобами під час НС.</p> <p>Евакуаційні заходи.</p> <p>Зонування території за можливою дією вражаючих факторів НС.</p> <p>Основні небезпеки регіону, де знаходиться ВНЗ. Загальні функції управління, пов'язані з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією і контролем. Евакуаційні заходи.</p> | | |
| 7 | <p>Тема 7. Надання першої долікарської допомоги при нещасних випадках.</p> <p>Практичне заняття № 8: Надання першої долікарської допомоги. Втрата свідомості травми (штучне дихання, зовнішній масаж серця, шок, непритомність, струс мозку, кровотечі). Термічні впливи (переохолодження, відмороження, перегрівання, термічні опіки). Особливі види травм (хімічні опіки, ураження електричним струмом, ураження блискавкою, утоплення). Отруєння (отруєння загального характеру,</p> | <p>Знати основні теоретичні положення надання домедичної допомоги.</p> <p>Вміти оцінювати стан потерпілого та надавати домедичну допомогу.</p> | <p>Переглянути відеоролики в системі дистанційного навчання.</p> <p>Підготуватись до практичного заняття.</p> |

| | | | |
|--|--|--|--|
| | отруєння лугами, отруєння окисом вуглецю). Захворювання пов'язані зі зміною барометричного тиску (гіпоксія). | | |
|--|--|--|--|

4. Система оцінювання курсу

Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з курсу: поточні контроль та оцінювання, підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), що спрямований на перевірку знань студентів.

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів:

90 – 100 (відмінно) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;

70 – 89 (добре) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;

50 – 69 (задовільно) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;

0 – 49 (незадовільно) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

| Види навчальної роботи | Максимальна кількість балів |
|-----------------------------|-----------------------------|
| Лекція | 30 |
| Практичні заняття | 50 |
| Самостійна робота | 30 |
| Індивідуальне завдання | 0 |
| Залік/Екзамен | залік |
| Максимальна кількість балів | 100 |

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

| Види навчальної роботи | Навчальні тижні | | | | | | Разом |
|------------------------|-----------------|-----|-----|-----|------|-------|-------|
| | 12 | | | | | | |
| | 1-2 | 3-4 | 5-6 | 7-8 | 9-10 | 11-12 | |
| Лекція | | 10 | 10 | 10 | | | 30 |
| Практичне заняття | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | | 50 |
| Самостійна робота | | | 10 | | | 10 | 20 |
| Індивідуальне завдання | | | | | | | |
| Залік/Екзамен | | | | | | | |

| | | | | | | | |
|-----------------------------|--|--|--|--|--|--|------------|
| Максимальна кількість балів | | | | | | | 100 |
| Всього за тиждень | | | | | | | 100 |

6. Ресурсне забезпечення

| | |
|--|---|
| Матеріально-технічне забезпечення | Аудиторії з мультимедійним забезпеченням, плакати, комп'ютерні класи. |
| ЛІТЕРАТУРА: | |
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник. – К.: 2007. – 487 с. 2. Шоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник. – К.: 2006. – 438 с. 3. Васійчук В.О., Гончарук В.Є. та ін. Основи цивільного захисту: Навчальний посібник. Львів, 2010. – 384 с. 4. Джигирей В.С., Жидецький В.Ц. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. - Львів.: Афіша, 2000. - 256с. 5. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний Н.М. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. - К.: Каравела, Л.: Новий світ-2000,2002. - 328с. 6. Запорожець О.І., Халмурадов В.І., Применко В.І. Безпека життєдіяльності: Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 448с. 7. Козяр М.М., Щедрій Я.І., Станіславчук О.В. Основи охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення: Навч. посіб. -К.: Кондор, 2012. - 458с. 8. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності людини: Навч. посіб. - Л., 2001. - 186с. 9. Панкратов О.М. Безпека життєдіяльності людини у надзвичайних ситуаціях: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2005. - 232с. 10. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності. - Суми.: Універ. Книга, 2000. 11. Пістун І.П., Кіт Ю.В. Безпека життєдіяльності. Практичні заняття. - Львів.: Афіша, 2000. - 239с. 12. Ткачук К.Н., Халімовський М.О., Зацарний В.В. та ін. Основи охорони праці: Підручник. - 2-вид. допов. і перероб. - К.: Основа, 2006. - 444с. 13. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти.: Підручник. - Суми.: Університетська книга, 2005. 14. Курс «Домедична допомога»: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Med+1/about 15. Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:MON+AB101+2019_T2/about | |

7. Контактна інформація

| | |
|--------------------------------|--|
| Кафедра | Кафедра фізики і методики викладання, кабінет 116, вулиця Шевченка, 57, https://ktef.pnu.edu.ua/ , kfmv@pnu.edu.ua |
| Викладач (і) | Войтків Галина Володимирівна |
| Контактна інформація викладача | halyna.voitkiv@pnu.edu.ua |

8. Політика навчальної дисципліни

| | |
|--------------------------|---|
| Академічна доброчесність | <p>Студент зобов'язаний відвідувати заняття, брати активну участь у роботі та самостійно виконувати тестування до тем.</p> <p>Академічна доброчесність регулюється:</p> <p><u>Положенням про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u></p> |
|--------------------------|---|

| | |
|--|--|
| Пропуски занять (відпрацювання) | обов'язкове відвідування навчальних занять; активність студента під час практичних занять; своєчасне виконання завдань для самостійної роботи; відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях. |
| Виконання завдання пізніше встановленого терміну | Допустиме, за наявності поважної причини. |
| Невідповідна поведінка під час заняття | Регулюється кодексом честі: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D1%87%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%9F%D0%9D%D0%A3-2021.pdf |
| Додаткові бали | |
| Неформальна освіта | немає |
| - | |

Викладач _____ *Галина ВОЙТКІВ*